

Aadressiandmete käsiraamat

Downloaded 15.04.2026

Käsiraamatu uuendus 22.08.2025

Sisukord

21. Infosüsteemide arendajatele ja suurkasutajatele	3
21.1. ADS-i X-tee teenused	3
21.2. Maainfosüsteemi X-tee teenused	5
21.3. Kohanimeregistri X-tee teenused	5
21.4. Andmetöötlus ADS-is	6
21.5. Süsteemi liidestamine ADS-iga	6
21.6. ADS-iga liidestumise juhend	9
21.7. Integreeritav aadressiotsing (In-ADS)	10
21.8. ADS-i andmete kasutamine	11

21. Infosüsteemide arendajatele ja suurkasutajatele

Mis on ADS-i infosüsteemis seni tehtud

- Loodud on ADS-i infosüsteemi andmebaas (aastal 2007, arendatakse pidevalt edasi).
- Loodud on aadressiandmete menetlusrakendus (algse ADS-i haldamise veebirakenduse funktsionaalus on viidud menetlusrakendusse).
- Loodud on avalik [X-GIS-i kaardirakendus](#) ja [päringurakendus](#) (ADS andmete väljavõtteid saab alla laadida).
- Maaregister on liidestatud 2007. aastal (katastriüksused ning haldus- ja asustusüksused).
- Ehtisregister on liidestatud augustis 2008 (hooned ja hooneosad, sh korterid). Alates 2014. aasta oktoobrist saab ADS-is muuta ehtisregistris registreeritud hoonete kuju ja aadressi ning ehtisregister võtab need andmed automaatselt üle.
- Kohanimeregister on liidestatud detsembris 2008 (liikluspindade ja väikekohtade kohanimed ning ruumikujud).
- On loodud [X-tee teenused](#) andmeuuenduste salvestamiseks ADS-i ja andmete väljastamiseks. Alates 2016. aasta novembrist on kõik teenused X-tee versioonis 6 kättesaadavad.
- 2012. aastal loodi ADS avalik päringurakendus, mille kaudu on võimalik teha suuremaid väljavõtteid mis võimaldab igaühel ADS-i andmeid CSV-vormingus alla laadida (andmehulk on ligikaudu 2 miljonit aadressi ja 2,6 miljonit aadressiobjekti). Aastal 2025 rakendust uuendati ning kõik olemasolevad funktsionaalsused liikusid [Aadresside ja kohanimede süsteemi AKS](#) alla
- Loodud on integreeritav aadressiotsing [In-ADS](#).
- Kasutada saab ka [WMS teenust](#). Maa- ja Ruumiameti WMS-teenused on OGC WMS standardil põhinevad kaarditeenused, mis võimaldavad Maa- ja Ruumiameti aluskaartide ja andmete kasutamist erinevate GIS-tarkvaradega (sh mitmesuguste vabavaraliste tarkvaradega).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

21.1. ADS-i X-tee teenused

ADS-i X-tee teenuste kohta saab täpsemalt lugeda [ADS-i spetsifikatsioonist](#). X-tee on riigi ametlik andmevahetuskiht. Seepärast on ka ADS-i poolt infosüsteemidele pakutavad teenused tehtud just X-tee teenustena. Teenused on nii avaliku kui ka erasektori tarbijale tasuta. Vaata lisaks ADS-i ja KNR-i X-tee teenuste kohta ka [Maa- ja Ruumiameti geoportaalist](#). Loe ADS-i X-tee teenuste kasutamise kohta lähemalt [ADS-i X-tee teenuste kirjeldusest](#). Teenuste kirjeldus inglise keeles: [ADS X-tee services](#).

Teenuste XML formaadis kirjeldustega on võimalik tutvuda Maa- ja Ruumiameti geoportaali

lehel: [aadressiandmete süsteemi X-tee teenused](#).

Lisaks ADS-i X-tee teenustele leiab geoportaalist kirjeldused ka kõikidele teistele Maa- ja Ruumiameti infosüsteemidega seotud X-tee teenustele.

- **Aadressikomponentide kehtiva seisu väljastamise teenus (ADSkomponendid.v2)** – väljastab aadressikomponentide kehtiva seisu, kuid kuna kogu klassifikaatori andmemaht on väga suur, siis algne seis on mõistlik laadida ühekordsena [aadressiandmete süsteemi avalikus teenuses](#) väljavõtete alt CSV-vormingus ja seejärel hakata andmemuudatusi teenustest küsima. Seega päring on sobiv pigem üksikute klassifikaatori väärtuste kontrollimiseks, mitte kogu klassifikaatori allalaadimiseks.
- **Aadressikomponentide klassifikaatori muudatuste päring (ADSkompklassif.v2)** – klassifikaatori väärtuste esmalaadimise järel saab selle teenuse kaudu pärida muudatusi. Enamik infosüsteeme teevad andmeuenduspäringuid öösiti, muudatused ise toimuvad päeval.
- **Aadressiobjekti otsing (ADSobjotsing.v6)** – võimaldab otsida aadressiobjekte aadressi ja objekti andmete alusel.
- **Aadresside otsing (ADSaadrotsing.v3)**
- **Objekti muudatuste päring (ADSobjmuudatused.v5)** - selle teenuse kaudu saab väline infosüsteem teada, milliseid muudatusi on tehtud aadressiobjektide andmetes. Ainult objekti aadressimuudatusi saab pärida eraldi teenuse kaudu.
- **Aadressi muudatuste päring (ADSaadrmuudatused.v5)** – teenuse kaudu saab väline infosüsteem teavet aadresside lisandumisest, muutmisest ja tühistamisest ADS süsteemis etteantud vahemikus. Logitavad sündmused lähtuvalt otseselt aadressidest.
- **Objekti aadresside muudatuste päring (ADSobjaadrmuudatused.v3)** - teenus annab teada, milliseid muudatusi on objekti aadressides tehtud etteantud vahemikus. Eelkõige jälgitakse objekti ja aadressi seose teket, muutmist ja kadumist. Selliste objekti - aadressi seoste sündmuste lisaandmetena väljastatakse ka objekti enda sündmused, samuti objekti järgnevusinfo, aadressi komponendid ning teiste sama aadressiga seoses olevate objektide andmed.
- **Aadressiteksti normaliseerimise teenus (ADSnormal.v2)** - teenuse sisendiks on normaliseerimata aadress, väljundiks on maksimaalselt normaliseeritud aadress. Kõikidel juhtudel ei ole võimalik aadressi normaliseerida.
- **Tühistatud objekti järglaste päring (ADSobjjarglased.v2)** - teenuse kaudu on võimalik pärida tühistatud aadressiobjekti loogiliseks järglaseks olevaid objekte. Asendavad objektid võivad tekkida ajaliselt hiljem kui päringu tegemise hetkel.
- **Tühistatud aadressi järglaste päring (ADSaadrjarglased.v2)** - teenuse kaudu on võimalik pärida tühistatud aadresside loogiliseks järglaseks olevaid aadresse. Asendavad aadressid võivad tekkida ajaliselt hiljem kui päringu tegemise hetkel.
- **Ruumiaadressi päring (ADSruumiaadress.v1)** - teenuse kaudu on võimalik küsida kujule vastavaid ruumiaadresse. Sisendiks kas gml-formaadis kuju või punkti koordinaadid.
- **Liidestujate aadresside tagasiside teenus (ADSadrTagasiside.v2)** - liidestunud register saab selle teenuse kaudu anda tagasisidet enda aadressidest, mis ADS-iga seotud või puuduvad ADS-ist.
- **Liidestujate tagasiside soovitude teenus (ADSadrTagasisideSoovitused.v2)** - liidestujate aadressisoovituste teenus, mille kaudu saab liidestunud register pärida liidestuja aadressile ADS-is leitud vastet.
- **ADS gazetteer otsing (ADSGazetteerotsing.v1)** - selle teenuse vahendusel on võimalik kasutada In-ADS-i aadresside päringuid üle X-tee.
- **Ajaloolise aadressiobjekti otsing (ADSobjajalooline.v2)** - teenus võimaldab otsida aadressiobjekte ka ajalooliste andmete alusel.

Lisainfot:

ADS-i arendamine ja tarbijate tagasiside on tekitanud vajaduse uute teenuste versioonide järgi. Vanemad teenused on nii tehniliselt kui moraalselt aegunud ja ei anna enam andmete kohta päris adekvaatset infot.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.08.2025

21.2. Maainfosüsteemi X-tee teenused

Maainfosüsteem (maakataster) pakub paljusid X-tee teenuseid, kuid aadressiandmete seisukohast on olulisemad järgmised (täpsemalt vt teenuste kirjeldusi [siit](#)):

- **Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatori (EHAK) kehtiv seis** – väljastab EHAK-i kehtiva seisu, enamik andmetest on ka ADS-i teenuste kaudu saadaval, kuid on mõned erinevused.
- **EHAK-i muudatused** – kui kehtiv seis on alla laaditud, siis saab selle teenuse kaudu muudatuste andmeid.
- **EHAK-i muudatuskomplektid** – muudatuste andmed komplekteeritakse ajavahemiku järgi (kõik etteantud ajavahemikus toimunud objektide kustutamised, lisandumised ja muutmised).

Nende teenuste kaudu saab detailseid andmed EHAK-i objektide kohta, sealhulgas ringpiiri andmeid, mida ADS-i kaudu ei väljastata.

EHAK andmete kirjelduse koos andmete allalaadimise võimalusega leiab [Maa- ja Ruumiameti geoportaalist](#)

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.08.2025

21.3. Kohanimeregistri X-tee teenused

- **Kehtivate nimeobjektide päring** – väljastab kehtivate kohanimeobjektide andmeid.
- **Kohanime kõik vasted** – väljastab kohanime vasteid.
- **Kohanime dokumentide päring** – väljastab kohanime kõik alusdokumendid.
- **Kohanime muudatuslogi päring** – väljastab kohanime ja kohanimeobjektide muudatuste andmeid.
- **Kohanime päring tekstiliste atribuutide ja ruumifiltri põhjal** – võimaldab pärida andmeid kohanimes sisalduva teksti ja objekti või tema tunnuspunkti ruumilise asukoha alusel.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 04.05.2022

21.4. Andmetöötlus ADS-is

Aadressiandmete süsteemis töödeldakse laekunud andmeid ja toodetakse erinevate reeglite alusel järgmisi lisaandmeid.

- Hoitakse ajakohasena **unikaalaadressi nõudega alade** piire.
- Uuendatakse Omniva **sihtnumbrite** andmeid koos ruumikujudega kaardil.
- Hallatakse kõigi kaheksa taseme **komponentide klassifikaatorit**, arvutatakse välja järgnevussuhted 1-5 taseme komponentide vahel.
- Säilitatakse aadressiobjektide ja koha-aadresside ning nende muudatuste infot alates ADS-i käivitamisest 2008. aasta jaanuaris.
- Aadresside **ajaloo** info – toodetakse andmete **järgnevussuhete info** nii aadressikomponentidele, aadressiobjektidele kui ka aadressidele. Näiteks kui tänavanimi muudetakse kehtetuks ja nimetatakse uus tänav, siis uue tänav järgi määratud aadressid on vanade aadresside nn järglased. Objektidele lisatakse ka seosed ajalooliste andmetega. Sageli ei õnnestu seoseid tuvastada vastavuses üks ühele (1 : 1), vaid üks mitmele (1 : N) või mitu mitmele (N : M). Objektide järgnevuse arvutamisel arvestatakse ainult ruumiliselt samas kohas olevate objektidega. Juhul kui objektil ruumikuju puudub, siis objektide järgnevust ei leita.
- Aadresside **probleemide** info – näiteks kui tänavanimi muudetakse kehtetuks ja määratakse uus nimi, kuid ei muudeta maaüksuste ega hoonete koha-aadresse, siis jäävad vana tänavanimi seotud aadressid probleemseteks. Probleemidest antakse omavalitsustele teada ADS-i menetlusrakenduses ja e-kirjaga. Sageli suhtlevad ADS-i haldajad omavalitsustega ka telefonitsi.

Kõik järeltegevused (nt vigade, unikaalaadressi nõude, järgnevussuhete jmt arvutus) toimuvad töövälisel ajal. Juhul kui ühel päeval tehakse väga palju muudatusi, võivad järeltegevused kesta mitu tundi, kuid enamasti saavad arvutused tehtud ühe tunni jooksul.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 14.08.2024

21.5. Süsteemi liidestamine ADS-iga

ADS-iga liidestumise juhendi esimene versioon valmis aastal 2013 (vt lisaks peatükki: "**21.6. ADS-iga liidestumise juhend**").

Juhend ise on kättesaadav lingilt: **ADS-iga liidestumise juhend avaneb uues vahekaardis**. Juhend on tõlgitud ka **inglise keelde avaneb uues vahekaardis**.

Lähtudes ruumiandmete seadusest **§ 59 lg 1 ja 2 avaneb uues vahekaardis**, on aadressiandmete süsteemi kasutamine kohustuslik koha-aadresside määramisel ja muutmisel ning teabevaldajatele koha-aadressidega seotud aadressiandmete töötlemisel. Vastavalt **ADS-i määruse avaneb uues vahekaardis** § 4-le peab andmekogu aadressiandmete süsteemi kasutamiseks liidestuma ADS-i infosüsteemiga. Liidestama peab kõik andmekogud, kus tekivad isikute, esemete ja sündmuste vahel seosed koha-aadressidega (sh salvestatakse näiteks isikute, ettevõtete, hoonete või maaüksuste aadresse).

Liidestumise kohustust ei ole, kui andmekogus olevad aadressiandmed on ainult asutusesiseseks kasutamiseks ning ühtegi aadressikirjet süsteemist ei väljastata. Omaette küsimus on, kas sellisel juhul on koha-aadressi salvestamine andmekogusse vajalik - ehk piisab e-posti, IP aadressi vmt salvestamisest.

ADS-iga liidestumine on soovitatav ka erasektori poolt peetavatele andmekogudele (nt sideteenuste pakujatele), et tagada süsteemis korrektsete ja kehtivate aadresside olemasolu. Samuti on liidestumine oluline selliste suurte aadressimuudatuste puhul nagu haldusreform – liidestunud registritel läheb aadresside uuendamine kergemini.

Andmekogu liidestamiseks ADS-iga on üldjuhul vajalikud järgmised tegevused:

- andmete võrdlemine ja alglaadimine (nt on võimalus igakuiseid väljavõtteid **avalikus rakenduses avaneb uues vahekaardis** alla laadida);
avaneb uues vahekaardis
- olemasolevate aadressiandmete korrastamine vastavalt ADS-i nõuetele (näiteks klassifikaatoritasemete vastavuse tagamine);
- olemasolevate andmete seostamine ADS-i andmetega (klassifikaatorite väärtuste vastete otsimine ADS-i klassifikaatorite hulgast);
- integreeritava aadressiotsingu **In-ADS avaneb uues vahekaardis** kasutusele võtmine (sh seosandmete oma süsteemi salvestamine);
- süsteemi liidestamine **X-teega avaneb uues vahekaardis** (kui andmeid on vaja ajakohasena hoida);
- tarkvara loomine teenuste kasutamiseks;
- andmebaasi tabelite (näiteks ADS seosandmete - sh identifikaatorite) lisamine ja kasutajatarkvara arendamine nii, et seoseta aadressiandmeid juurde ei tekiks;
- vajalike aadressiandmete (sh seoste) kandmine oma andmebaasi ja nende uuendamine (ajakohasena hoidmine) või iga kord vajaliku päringu tegemine ADS-ist.

Liidestumise võimalikud variandid: otsene ja kaudne

Kui andmekogusse lisatakse uusi aadressiandmeid inimeste ütluste või esitatud dokumentide alusel, siis on vaja liidestuda ADS-iga otse. Sageli piisab **In-ADS avaneb uues vahekaardis**-i kasutusele võtmisest.

Otseliidestumiseks tuleb andmekogu pidajal teostada andmekogus järgmised tegevused:

- andmekogus aktuaalses kasutuses olevad koha-aadressid viiakse vastavusse ADS-i infosüsteemi koha-aadressi struktuurielementide klassifikaatoriga ning edaspidi kasutatakse aadresside töötlemisel kehtivat klassifikaatorit;
- andmekogus olemasolevad koha-aadressid seostatakse ADS-i infosüsteemi poolt peetava koha-aadressi unikaalse tehnilise identifikaatoriga (ADR ID) või aadressiobjekti identifikaatoriga (ADS OID) ning edaspidi tagatakse ADS-is toimuvate muudatuste kajastumine liidestunud andmekogus;
- kui peale liidestumist toimub andmekogus olevates aadressiandmetes muudatusi, siis tagatakse andmete sünkroonsus ADS-i infosüsteemiga ja kui muutuvad andmed ADS-is, siis kajastatakse vastavaid muudatusi liidestunud andmekogus.

Kaudse liidestumise jaoks peavad andmekogul olema täidetud järgmised tingimused:

- andmekogus ei teki isikute, esemete ja sündmuste vahel uusi seoseid koha-aadressidega;
- eelnimetatud seosed koos koha-aadressidega võetakse üle mõnest teisest andmekogust, mis on ADS-iga juba otse liidestunud. Sealhulgas peavad ülevõetud koha-aadressid olema juba ADS-i infosüsteemi identifikaatoritega seostatud.

Kui kasutatakse kaudset liidestumist, siis peab andmekogu pidaja tagama andmete sünkroonsuse ADS-i infosüsteemiga läbi muudatuste jälgimise vastavast otseliidestunud andmekogust ning looma lisaks kontrollpäringute võimaluse läbi X-tee teenuste otse ADS-i infosüsteemist.

Kui näiteks rahvastikuregister registreerib isikule elukoha, siis sellega luuakse seos isiku ja aadressi vahel. Vajalik on otseliidestumine ADS-iga. Kui mõni teine register või andmekogu tahab kasutada isiku andmeid ja tema aadressi, mis pärinevad rahvastikuregistrist ja sealjuures ei muudeta aadressi ega seostata isikut uute aadressidega, siis ei looda uusi seoseid ning andmekogul piisab kaudsest liidestumisest. Teisisõnu kasutab andmekogu ADS-i andmeid läbi ADS-iga liidestunud rahvastikuregistri.

Kui aga andmekogu võtab isiku andmed rahvastikuregistrist ja **lisab juurde teise kontaktaadressi** (näiteks lisaks elukoha aadressile veel töökoha kontaktaadressi), siis on tegemist isiku ja aadressi vahel uue seose loomisega. Sellisel juhul ei kasutata enam ainult neid andmeid, mida rahvastikuregistrist saadi. Sellisel juhul on **vajalik otseliidestumine**.

Erandjuhtudel, näiteks kui andmekogu ei ole X-teel, kuid on ADS-iga liidestumise vajadus, siis on võimalik kasutada ka **In-ADS-i integreeritavat aadressiotsingut**. Tuleb arvestada, et näiteks muudatuste ja järgnevussuhete jälgimiseks see ei sobi.

Kui andmekogu ei ole veel X-teega liidestunud, siis X-teega liidestumise kohta saab infot Riigi Infosüsteemi Ameti kodulehelt:

Liituja saab esmast teavet riigi registrite, andmekogude ja infosüsteemide kohta aadressilt <https://www.riha.ee/> **avaneb uues vahekaardis**

Laadimine...

Ülevaade riigi infosüsteemist

Riigi infosüsteemi haldussüsteemist RIHA leiad riigi
infosüsteemide ja andmete kirjeldused

500

Aktiivset asutust ja ettevõtet

üle 1500

registreeritud infosüsteemi ja andmekogu

RIHA kataloogi sirvimine

Kõik RIHA-sse kirja pandud infosüsteemid on
leitavad avalikust RIHA kataloogist. Kataloog annab
infot, kui palju erinevaid süsteeme Eesti riigi
infosüsteemi üldise moodustavad.

Infosüsteemi sirvimine RIHA-s:

- annab teadmise erinevatest infosüsteemidest
riigis, nende eesmärgist ja andmetest
- hõlbustab infosüsteemi eest vastutavate
inimeste leidmist
- annab infosüsteemi omanikule teadmise, kust
leida talle vajalikku andmekomplekti

[Loe lähemalt](#)

[Alustan](#)

Infosüsteemi haldamine

Selleks, et teised leiaksid sinu infosüsteemi, tuleb
see esmalt kirja panna. Olgu tegemist alles loodava
või juba aastaid kasutuselolevaga, siis kirjelda see
RIHA-s.

Infosüsteemi kirjeldamine RIHA-s annab:

- teistele asutustele ja arendajatele teada, mis
andmed sul on ja kuidas neid kasutada saab
- teadmise, kas infosüsteem vastab riigi IT
nõuetele
- sulle endale kindluse, et oled täitnud tublisti
seadust

[Loe lähemalt](#)

[Alustan](#)

X-teega liitumine

Teistest infosüsteemidest andmete saamiseks või
sinna sisestamiseks tuleb kasutada X-teed. See
tagab koosvõimelise andmevahetuse kõikide
riigiasutustega.

X-teega liitumine:

- avab sulle päringud teistesse
infosüsteemidesse
- annab teistele turvalise ligipääsu sinu
andmetele
- võimaldab sul keskenduda infosüsteemi
funktsionaalsuse ja andmekvaliteedile ning jätta
andmevahetus X-tee hooleks

[Loe lähemalt](#)

[Alustan](#)

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 11.01.2023

21.6. ADS-iga liidestumise juhend

ADS-i infosüsteemiga liidestumise juhend koostati Maa- ja Ruumiameti (kuni 2025 Maa-amet) tellimusel, sellega alustati 2012. aasta lõpus ning esimese versiooniga saadi valmis 2013. aasta märtsis.

Liidestumise juhendi eesmärk ja missioon

Nagu iga standardiseerimise, nii ka aadressi standardiseerimise eesmärk on muuta aadressi mõiste eri osapooltele üheselt arusaadavaks, luua eeldus aadressiandmete sarnaseks töötlemiseks ja muuta odavamaks süsteemidevaheliste liideste ehitus. Siinkohal võib kõneleda ka süsteemidevaheliste liideste loomise vältimatu eeltingimuseks ADS standardi rakendamiseks, sest erinevad koha-aadressi käsitlused võivad tekitada süsteemidevahelises suhtluses ületamatuid probleeme.

Eestis on hinnanguliselt 160 riiklikult või omavalitsuste poolt hallatavat olulist infosüsteemi, millest enamusel (RIA hinnangul vähemalt 100) on pistmist aadressiandmetega. Liidestumise juhendi koostamise ajaks oli ADS standardi kasutusele võtnud vähem kui 10 infosüsteemi. Eesmärk on ADS standardi kasutuse ja ADS kesksüsteemiga liidestamise osakaalu oluliselt laiendada ja viimastel aastatel ongi ADS-i kasutavate infosüsteemide arv viiekordistunud.

Juhend annab ülevaate ADS tarbimise tasemetest: sõltuvalt süsteemide vajadustest saab liidestumist liigitada erinevatele tasemetele (kaudne liidestumine ning otseliidestumisel kerg- ja täisbaasiline liidestumine).

Juhendis on kirjeldatud ADS liidestumise tüüpilised lähteolukorrad ja andmemudelite tüüplahendused. Samuti on kirjeldatud kasutajaliidese tüüplahendusi ning andmeuuendamise protsesse.

ADS-iga liidestumise juhend

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 11.01.2023

21.7. Integreeritav aadressiotsing (In-ADS)

In-ADSi veebiteenuse näol on tegemist aadressiandmete süsteemi andmeid sisaldava integreeritava aadressiotsingu kasutajaliidesega, mida on võimalik lihtsalt paigutada erinevatesse veebipõhistesse infosüsteemidesse.

In-ADS kasutajaliides

In-ADSi on alati kõige täpsemad aadressid, sest tänu igaõistele uuendamistele jõuavad sinna kõik aadressiandmete süsteemis (ADS) tehtud muudatused, mis pärinevad kohalikest omavalitsustest.

In-ADS on kiire ja mugav. In-ADSi kaudu saavad kõik huvilised tasuta kätte ajakohased ja kvaliteetsed Eesti aadressid koos võimalusega salvestada neid koos andmeatribuutidega oma infosüsteemi. Seega sobib teenus kõigile asutustele, kes ootavad oma veebirakenduste kasutajatelt aadressi sisestamist. In-ADSi kaudu on see tehtud tarbijale mugavaks (aadresse pakutakse juba sisestamise käigus) ja rakendusele edastatakse info valitud aadressi kohta süsteemselt töödeldaval kujul.

Lisaks tavaotsingule on teenuse abil leitud vasted võimalik salvestada oma infosüsteemi. In-ADSi konfigureerimisel saab seadistada ka kaardikomponendi. See võimaldab lõppkasutajal vajalikku aadressi ja objekti (nt hoonet) otsida nii tekstina (kasutaja sisestab oma aadressi tekstina) kui ka kaardipõhiselt (kasutaja valib vajaliku koha kaardilt). Kaardikomponenti saab vaikimisi peita ja kasutada ainult juhul, kui teksti abil vajalikku aadressi ei leia.

Näiteks saab klient äriregistris ettevõtet registreerides lihtsalt ja kiirelt sisestada aadressi. Lisaks üheselt arusaadavale aadressile saab äriregister In-ADSi kaudu ka muud andmeatribuudid (nt X- ja Y-koordinaadid). Vajadusel näeb klient aadressi kaardil, et veenduda registreeritava ettevõtte asukoha õigsuses.

In-ADS rakenduses saab taustaks valida Maa- ja Ruumiameti toodetud hübriid- ja aluskaardi või ortofoto ning kuvada seal ka katastriüksuste piire ja aadressipunkte. Samuti võimaldab In-ADS ettevõttel või asutusel oma asukohta Maa- ja Ruumiameti aluskaardi abil veebilehel kuvada.

Lisaks võimaldab In-ADS ettevõttel või asutusel oma asukohta veebilehel kuvada Maa- ja Ruumiameti pidevalt uueneva aluskaardi taustal.

Komponendi lisamiseks oma leheküljele saab genereerida vajaliku koodi. Detailsema kirjelduse komponendi kasutamise ja seadistamise kohta leiab kasutusjuhendist või arendusjuhendist.

In-ADS komponendi kasutusjuhend

In-ADS komponendi arendusjuhend

Juhendid on kättesaadavad ka inglise keeles:

In-ADS user guide

IN-ADS developer guide

ADS-iga liidestumine In-ADSi abil – infosüsteemi liidestumist ADS-ga In-ADS komponendi kaudu võib nimetada ka ülikergliidestumiseks. See on parim valik veebipõhiste kasutajaliidestega süsteemidele, mis ei vaja maha salvestatud aadresside ajakohastamist ja taluvad välise komponendi töökindluse riski. In-ADS on kõrge käideldavusega teenus, sest tema olulised koostisosad on dubleeritud.

In-ADSi kasutamine ei eelda X-tee teenuste kasutamist ja on süsteemi arendamise mõttes kõige odavam ja kiiremini rakendatav lahendus. In-ADSi laialdasem kasutamine loob ka eelduse, et kasutajatel tekib erinevatel veebilehtedel sarnane kasutuskogemus.

In-ADSi komponendi kasutust saab edukalt kombineerida ADSi X-tee teenuste tarbimisega.

2016 jaanuaris valmis In-ADSi redaktor, millega saab:

- joonestada kaardil lihtsaid geomeetriaid, neid muuta ja kustutada;
- joonestatud geomeetria salvestada välisesse andmebaasi ja seda taasesitada kaardile;
- määrata geomeetriaatele oma kujunduse, näiteks punktile kuvatava ikooni ja selle suuruse, joonele laiuse ja värvi ning alale lisaks täitevärvi ja selle läbipaistvuse.

In-ADS on juba edukalt kasutusel mitmes veebirakenduses - näiteks **Tuleohutuse enesekontrolli aruannete keskkonnas**, ID-kaardi ja juhilubade taotlemisel, ettevõtte registreerimisel ja paljudes teistes kohtades.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

21.8. ADS-i andmete kasutamine

ADS-i andmed ja teenused on nii era- kui ka avalikule sektorile **tasuta** kättesaadavad.

- ADS-i X-tee teenuste kohta saab lisainfot Maa- ja Ruumiameti geoportaalist <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/X-tee-teenused/ADS-X-tee-teenused-p266.html>.
- ADS-i tehniline kirjeldus (spetsifikatsioon), kus on täpsem info ka X-tee teenuste kohta, on aadressil: https://geoportaal.maaamet.ee/docs/aadress/ADS_spetsifikatsioon.pdf
- Lisainfo ADS-iga liidestumise kohta: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Ruumiandmed/Aadressiandmed/ADS-iga-liidestumine-p497.html>
- Kui soovite ADS-ist andmete väljavõtteid **suuremas mahus**, siis ei ole neid otstarbekas üritada alla laadida X-tee kaudu. X-teelt saab ühele päringule kuni 100 päringuvastust. Suuremate väljavõtete tegemiseks on loodud **ADS-i avaliku päringu rakenduse** väljavõtete menüü. Täiendava info saamiseks soovitame pöörduda ADS-i haldaja poole või [Maa-ja Ruumiameti](#) aadressil.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 14.08.2024